

SAMENVATTING

105783 – 13.07 Instemmingsgeschil PO - artikel 10 onder h WMS (fusie school) en artikel 13 onder b WMS (verandering grondslag school)

Aangaande de fusie zijn onder meer onderwijsinhoudelijk, op het terrein van huisvesting en personeel, geen beslissingen genomen. Uit het geheel rijst het beeld dat het bevoegd gezag het eerste jaar na de voorgenomen fusie wenst te benutten om de fusie invulling te geven. Hiermee heeft het bevoegd gezag de MR onvoldoende inzicht geboden in de mogelijke gevolgen van de fusie. Dat het bevoegd gezag de fusie-effectrapportage niet aan de MR ter instemming heeft voorgelegd, houdt in dat het bevoegd gezag artikel 10 aanhef onder h van de WMS niet naleeft. Een vordering tot naleving van de WMS dient op grond van artikel 36 lid 2 WMS voorgelegd te worden aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam.

Het geheel overziend is de Commissie van oordeel dat vanwege de onzekerheid over de mogelijke gevolgen van de fusie het bevoegd gezag onvoldoende invulling heeft gegeven aan zijn uit artikel 8 WMS voortvloeiende verplichting de MR voldoende informatie te verschaffen die hij voor de vervulling van zijn taak nodig heeft, zodat de MR in redelijkheid zijn instemming aan het voorgenomen besluit tot fusie heeft kunnen onthouden.

Omdat het voorstel tot grondslagwijziging onlosmakelijk verbonden is met het voorstel tot fusie treft dit voorstel hetzelfde lot en oordeelt de Commissie dat de oudergeleding in redelijkheid zijn instemming aan het voorgenomen besluit tot grondslagwijziging van de school heeft kunnen onthouden. Van zwaarwegende omstandigheden die de voorstellen van het bevoegd gezag rechtvaardigen is niet gebleken.

UITSPRAAK

in het geding tussen:

de Stichting A, gevestigd te G, verzoeker, hierna te noemen het bevoegd gezag
gemachtigde: mevrouw mr. M.R.A.E. de Bont-Hanenkamp

en

de medezeggenschapsraad en de oudergeleding van de medezeggenschapsraad van basisschool B, gevestigd te H, verweerder, hierna te noemen de MR respectievelijk de oudergeleding
gemachtigde: de heer drs. F.J. Peters

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift met bijlagen van 3 mei 2013, ingekomen op 6 mei 2013 en aangevuld op 24 mei 2013, heeft het bevoegd gezag een instemmingsgeschil met de MR aan de Commissie voorgelegd met betrekking tot een voorgenomen besluit tot fusie van de basisscholen B en C en een instemmingsgeschil met de oudergeleding met betrekking tot een voornemen tot grondslagwijziging van B.

Verweerder heeft een verweerschrift met bijlagen ingediend, ingekomen op 28 mei 2013.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 5 juni 2013.

Het bevoegd gezag werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer J, directeur/bestuurder en de heer K, controller, bijgestaan door de gemachtigde.

De MR werd ter zitting vertegenwoordigd door mevrouw L, voorzitter, de heer M, oudergeleding, mevrouw N, personeelsgeleding en mevrouw P, personeelsgeleding, bijgestaan door de

gemachtigde. De oudergeleding werd vertegenwoordigd door de heer M, bijgestaan door de gemachtigde.

Het bevoegd gezag heeft een pleitnotitie overgelegd.

De inhoud van voornoemde stukken geldt als hier herhaald en ingelast.

2. DE FEITEN

Het bevoegd gezag houdt tien peuterspeelzalen en negen scholen voor basisonderwijs in stand. In H houdt het bevoegd gezag vijf scholen in stand, namelijk D met 334 leerlingen (Iln), E met 412 Iln, F met 340 Iln, C met 115 Iln en B met 189 Iln.

In verband met op termijn te verwachten krimp van het leerlingenaantal heeft het bevoegd gezag zich gebogen over de vraag hoe het beste op deze krimp kan worden geanticipeerd. Dit proces is gestart in het najaar van 2010 en heeft geleid tot het projectplan "Herstructurering H, kansen zien, kansen benutten", zoals vastgesteld in het directeurenoverleg van 23 oktober 2012. Dit plan heeft vervolgens geleid tot het inrichten van een projectorganisatie bestaande uit een stuurgroep, projectgroep en taakgroepen. Dit heeft geleid tot publicatie door de stuurgroep op 7 maart 2013 van het "Eindrapport Herstructurering H". Het eindrapport houdt een aantal adviezen in, waaronder het advies om B met C te laten samengaan. B is een school voor onderwijs op protestants-christelijke grondslag terwijl C een school voor onderwijs op rooms-katholieke grondslag is. Op 7 maart 2013 heeft het bevoegd gezag het eindrapport tezamen met de hierop gebaseerde voorgenomen besluiten, inhoudende fusie van B met C waarbij de fusieschool een interconfessionele grondslag krijgt, voorgelegd aan de MR en de oudergeleding.

De MR heeft dit besproken in zijn vergadering van 12 maart 2013 en per brief van 13 maart 2013 heeft de Raad een aantal gerezen vragen bij het bevoegd gezag gelegd.

Partijen hebben vervolgens overleg gevoerd en informatie uitgewisseld en nadat nog een overleg tussen de MR en het bevoegd gezag had plaatsgehadt op 24 april 2013 heeft de MR in zijn hierop volgende vergadering van 24 april 2013 besloten niet in te stemmen met het voornemen tot fusie van B met C en heeft de oudergeleding besloten niet in te stemmen met het voornemen tot grondslagwijziging.

Deze besluiten zijn per brief van 25 april 2013 aan het bevoegd gezag meegedeeld. Per brief van 2 mei 2013 heeft het bevoegd gezag aan de MR meegedeeld het geschil aan de Commissie voor te leggen. Per dezelfde datum heeft het bevoegd gezag het geschil bij de Commissie ingediend.

3. HET STANDPUNT VAN HET BEVOEGD GEZAG

Het bevoegd gezag stelt zich op het standpunt dat het voorstel tot fusie en verandering van grondslag op goede gronden zijn gedaan.

Daartoe voert het bevoegd gezag aan dat één van de conclusies van de projectgroep is dat kwaliteit en continuïteit het best gewaarborgd zijn in scholen met niet meer dan 200 leerlingen. Het is daarbij het plan om een doorgaande lijn van 0 tot 12 jaar te bereiken en een compleet dagarrangement aan te bieden. Hierbij zijn de huisvestingsmogelijkheden van groot belang. Fusie van B en C, welke school met opheffing wordt bedreigd, past in dit concept. De nieuwe school zal toekomstbestendig zijn en de fusie biedt mogelijkheden om het ruimtegebrek van B en het ruimteoverschot van C op te heffen.

De MR heeft een aantal bezwaren tegen de fusie: deze zou geen reële voordelen (en zelfs financieel nadeel) opleveren, de noodzaak tot fusie zou niet onderbouwd zijn, de gevolgen voor de geledingen van B zouden verder uitgewerkt moeten worden en de uitbreiding van de grondslag zou in al zijn facetten uitgewerkt moeten worden. Het eerste punt is door de MR niet onderbouwd. Er zijn wel degelijk voordelen te noemen, zoals ruimere mogelijkheden voor taakverdeling en taakbelasting, ten aanzien van de huisvesting en ook de toekomstbestendigheid acht het bevoegd

gezag van belang. Het veronderstelde financiële nadeel is een misvatting van de MR. In de rapporten en toelichtende brieven en gesprekken is een voldoende onderbouwing gegeven volgens het bevoegd gezag. Ook de gevolgen van de fusie zijn, in tegenstelling tot wat de MR aanvoert, voldoende toegelicht. De hoofdlijnen zijn duidelijk en uitwerking zal nog volgen. Dit geldt ook voor de verandering van grondslag. In de brief van 25 april 2013 aan de ouders van de leerlingen van B heeft de MR alleen als argumenten tegen de fusie en grondslagverandering kenbaar gemaakt dat er geen draagvlak bij de ouders is, dat er geen enkel voordeel voor B is en dat een groot financieel nadeel voor B zal optreden. Het punt van ontbrekend draagvlak is nieuw. Het is niet bekend waarop de MR dit heeft gebaseerd. Van peilingen of enquêtes is het bevoegd gezag niets bekend. Voorts voert het bevoegd gezag aan dat het herhaaldelijk heeft geprobeerd om constructief overleg met de MR te voeren. Er is steeds binnen enkele dagen op schriftelijke vragen van de MR gereageerd en er zijn voorstellen voor overleg gedaan, die werden afgewezen in verband met agendaproblemen bij de MR. Tot slot voert het bevoegd gezag aan dat de situatie van C van dien aard is dat sprake is van zwaarwegende omstandigheden die het voorstel tot fusie per 1 augustus 2013 rechtvaardigen, ook indien de Commissie zou oordelen dat de MR redelijkerwijze de instemming aan het voorstel van het bevoegd gezag heeft kunnen onthouden.

4. HET STANDPUNT VAN DE MR EN DE OUDERGELEDING

De MR en de oudergeleding hebben gemotiveerd de stellingen van het bevoegd gezag betwist. Voor zover van belang voor de behandeling van het geschil wordt daarop hierna teruggekomen.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De bevoegdheid van de Commissie en de ontvankelijkheid van het verzoek

Op grond van artikel 31 aanhef en onder a WMS is de Commissie bevoegd van het geschil kennis te nemen indien het bevoegd gezag ten aanzien van een te nemen besluit dat ingevolge de WMS dan wel het geldende medezeggenschapsreglement instemming behoeft, de vereiste instemming niet heeft verworven en het bevoegd gezag zijn voorstel wenst te handhaven.

Het voorgenomen fusiebesluit valt onder de bevoegdheid van de MR als genoemd in artikel 21, aanhef en onder h van het medezeggenschapsreglement. Het voorgenomen besluit valt voorts onder de aangelegenheid als genoemd in artikel 10, aanhef en onder h WMS. Met de inwerkingtreding van de Wet wijziging van diverse onderwijswetten in verband met het invoeren van een fusietoets in het onderwijs (Wet fusietoets in het onderwijs) per 1 oktober 2011 is de aangelegenheid van artikel 10 onder h WMS uitgebreid en luidt deze als volgt:

“Overdracht van de school of van een onderdeel daarvan, respectievelijk fusie van de school met een andere school, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake, waaronder begrepen de fusie-effectrapportage, bedoeld in artikel 64b van de Wet op het primair onderwijs, artikel 66b van de Wet op de expertisecentra en artikel 53f van de Wet op het voortgezet onderwijs”.

Het voorgenomen besluit tot wijziging van de grondslag van de school valt onder de instemmingsbevoegdheid van de oudergeleding als genoemd in artikel 24 aanhef onder b van het Medezeggenschapsreglement dat gelijklopend is aan artikel 13 aanhef onder b WMS.

Het bevoegd gezag heeft de vereiste instemming van de MR en de oudergeleding niet verworven en wenst zijn voorstellen te handhaven. Het bevoegd gezag heeft voorts het geschil binnen de in artikel 32 lid 1 WMS gestelde termijn bij de Commissie ingediend.

Op grond van het bovenstaande is de Commissie bevoegd kennis te nemen van het geschil en is het bevoegd gezag ontvankelijk in het verzoek.

Het toetsingskader

Op grond van artikel 32 lid 3 WMS beoordeelt de Commissie of de MR en de oudergeleding in redelijkheid tot het onthouden van instemming hebben kunnen komen of dat sprake is van bepaalde zwaarwegende omstandigheden die de voorstellen van het bevoegd gezag rechtvaardigen.

Het geschil

Ten aanzien van het argument van de MR dat hem onvoldoende informatie door het bevoegd gezag is verstrekt en dat hij meer inzicht in de gevolgen van het te nemen fusiebesluit verschaft zou willen zien overweegt de Commissie als volgt.

De voorstellen voor de regeling van de gevolgen van voorgenomen besluiten hoeven in beginsel niet tegelijkertijd met het vragen van instemming aan de MR ter instemming of advies te worden voorgelegd. Het spreekt echter voor zich dat aan de regeling van de gevolgen aandacht dient te worden besteed bij zowel het voorgenomen besluit, opdat de MR deze kan betrekken bij zijn besluit al dan niet instemming te verlenen, als bij het definitieve besluit. Volstaan kan echter worden met een meer globale beschrijving van de gevolgen dan in het geval van een verzoek om instemming of advies op het betreffende gevolg aan een geleding.

De vraag is vervolgens of het bevoegd gezag niettemin een voldoende beschrijving van de gevolgen heeft verstrekt.

Dienaangaande stelt de Commissie vast dat onderwijsinhoudelijk geen beslissingen zijn genomen en dat de taakgroep alleen concludeert dat wat betreft onderwijs er mogelijkheden tot vruchtbare samenwerking liggen. Op het gebied van personeel wordt integratie van de teams als essentieel gezien, zonder dat daarvoor plannen zijn gemaakt. De taakgroep concludeert dat een doordacht stappenplan tot integratie van de teams dient te worden gemaakt. Het bevoegd gezag heeft hierover ook aangegeven het eerste jaar na de fusie de kinderen op de huidige locatie te laten zitten zodat een en ander organisatorisch goed voorbereid kan worden. Op het terrein van de huisvesting wordt de bestaande situatie gecontinueerd. De voorkeur van het bevoegd gezag is om één hoofdlocatie voor alle groepen te hebben, maar hierop is nog geen zicht. Op het gebied van de medezeggenschap is nog niets geregeld. De gevolgen voor de leerlingen en ouders voor de komende jaren zijn onduidelijk. Het komende jaar wordt in feite de situatie van voor de fusie voorgezet, maar wat daarna staat te gebeuren moet nog worden uitgewerkt. Voorts blijkt uit de door het bevoegd gezag verstrekte financiële gegevens dat op termijn door de fusie een financieel nadeel dreigt van € 283.200,-. Pas in het kader van de behandeling van dit geschil heeft het bevoegd gezag in mei 2013 inzicht verschaft over oorzaak en mogelijke gevolgen van dit financieel nadeel.

Uit het geheel rijst het beeld dat het bevoegd gezag het eerste jaar na de voorgenomen fusie wenst te benutten om de fusie invulling te geven op de hiervoor genoemde terreinen. Hiermee heeft het bevoegd gezag naar het oordeel van de Commissie de MR onvoldoende inzicht geboden in de mogelijke gevolgen van de fusie.

Voor wat betreft het argument van de MR dat het bevoegd gezag in strijd met artikel 10 aanhef onder h WMS heeft verzuimd de fusie-effectrapportage (fer) aan hem ter instemming voor te leggen, overweegt de Commissie dat zij in haar uitspraak van 25 april 2012, zaaknummer 105261 reeds heeft aangegeven dat artikel 64a lid 3 WPO, waarin is bepaald dat voor iedere institutionele of bestuurlijke fusie een fer moet worden opgesteld, zo uitgelegd dient te worden dat deze verplichting ook geldt indien geen ministeriële goedkeuring voor de fusie is vereist, zoals in casu het geval is.

Daarbij geldt dat, zoals blijkt uit de Handelingen 20 januari 2010, 44-4237 e.v. en 44-4278 bij de behandeling van het wetvoorstel wijziging WMS, de fer geen onderdeel uitmaakt van het fusiebesluit maar dat sprake is van twee aparte besluiten die ieder afzonderlijk instemming behoeven.

Gebleken is dat het bevoegd gezag heeft verzuimd de fer ter instemming aan de MR voor te leggen. Weliswaar is de fer aan de MR in eerste instantie voorgelegd, maar het bevoegd gezag heeft geen instemming gevraagd. Nadat de MR in een eerste reactie op 13 maart 2013 heeft aangegeven dat de fer niet volledig en op sommige punten onjuist was heeft het bevoegd gezag geen nieuwe fer aan de MR verstrekt, noch is anderszins geconcludeerd dat instemming door de MR aan de fer was onthouden. Het niet ter instemming aan de MR voorleggen van de fer houdt, met inachtneming van het hiervoor over de fer gestelde, in dat het bevoegd gezag artikel 10 aanhef onder h van de WMS niet naleeft. Een vordering tot naleving van de WMS dient op grond van artikel 36 lid 2 WMS voorgelegd te worden aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam. Het feit dat de fer niet ter instemming aan de MR is voorgelegd, betreft de Commissie dan ook niet in haar beoordeling.

Het geheel overziend is de Commissie nochtans van oordeel dat vanwege de onzekerheid over de mogelijke gevolgen van de fusie het bevoegd gezag onvoldoende invulling heeft gegeven aan zijn uit artikel 8 WMS voortvloeiende verplichting de MR voldoende informatie te verschaffen die hij voor de vervulling van zijn taak nodig heeft, zodat de MR in redelijkheid zijn instemming aan het voorgenomen besluit tot fusie van C en B heeft kunnen onthouden.

Omdat het voorstel tot grondslagwijziging onlosmakelijk verbonden is met het voorstel tot fusie treft dit voorstel hetzelfde lot en oordeelt de Commissie dat de oudergeleding in redelijkheid zijn instemming aan het voorgenomen besluit tot grondslagwijziging van de B heeft kunnen onthouden.

Vervolgens beantwoordt de Commissie de vraag of er sprake is van bepaalde zwaarwegende omstandigheden die het voorstel van het bevoegd gezag rechtvaardigen. Het bevoegd gezag heeft aangevoerd dat de situatie van C van dien aard is dat sprake is van zwaarwegende omstandigheden die het voorstel tot fusie per 1 augustus 2013 en de grondslagwijziging per die datum rechtvaardigen, ook indien de Commissie zou oordelen dat de MR in redelijkheid zijn instemming aan het voorstel tot fusie heeft kunnen onthouden.

De Commissie merkt hierover op dat de MR onweersproken heeft gesteld, dat het bevoegd gezag op basis van de gemiddelde schoolgrootte C nog in stand kan houden en dat van een noodzaak tot opheffing van de school per 1 augustus 2013 daarom geen sprake is. Ook voor het overige is de Commissie niet gebleken van zwaarwegende omstandigheden die het voorstel tot fusie per 1 augustus 2013 rechtvaardigen.

6. UITSpraak

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie dat de MR in redelijkheid zijn instemming aan het voorgenomen besluit tot fusie van de basisscholen B en C heeft kunnen onthouden en dat de oudergeleding in redelijkheid zijn instemming aan het voorstel tot grondslagwijziging van B heeft kunnen onthouden en voorts dat er geen sprake is van bepaalde zwaarwegende omstandigheden die het voorstel van het bevoegd gezag rechtvaardigen.

Aldus gedaan te Utrecht op 9 juli 2013 door mr. D.J.B. de Wolff, voorzitter, drs. K.A. Kool en mr. J.M. Vrakking, leden, in aanwezigheid van mr. J.A. Breunese, secretaris.

w.g.

w.g.

Onderwijsgeschillen

**Landelijke Commissie voor
Geschillen WMS**

mr. D.J.B. de Wolff
voorzitter

mr. J.A. Breunesse
secretaris

Tegen deze uitspraak staat op grond van artikel 36 lid 3 WMS beroep open bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam, Postbus 1312, 1000 BH Amsterdam. Het beroep wordt ingediend binnen een maand nadat het bevoegd gezag dan wel de MR van de uitspraak op de hoogte is gesteld.

Op grond van artikel 36 lid 4 WMS kan het beroep uitsluitend worden ingesteld ter zake dat de Commissie een onjuiste toepassing heeft gegeven aan het bepaalde in de wet.